

MAGANIK, KANJON NEVIDIO, OSTROG 24.07. – 27.07.2008.

I ovog puta, to je bio veoma zanimljiv izlet. Spojili smo tajanstven i neobičan Maganik, atraktivan i nezaboravan kanjon Nevidio, posetili Ostrog i upalili sveće za naše žive i mrtve, a autor ovih redova se, na tom svetom mestu, snažno, veoma snažno pomolio za izlečenje i spas jedne njoj veoma drage osobe, divne ženice njenog brata blizanca, koja je sa svojih nepunih trideset godina, tek počela da živi. Ali surova bolest nadvila se nad njom i pretila da je odnese...Upalila sam sveću i snažno se pomolila da se možda ipak desi neko čudo...I ceo ovaj tekst biće posvećen njoj, koja se takodje jednog dana učlanila u našu „Pobedu“ i zavolela prirodu i planinu svim svojom bićem. Biće posvećen i svima nama koji stalno negde žurimo, a ne znamo gde, koji se opterećujemo nevažnim stvarima, koji želimo možda mnogo više od onoga što nam je zaista potrebno...A ne vidimo da sreća leži upravo u jednostavnosti života, u malim stvarima, sitnicama koje život znače. Sreća, kojoj svi težimo, u stvari je tu, pored nas, na dohvata ruke...Samo je treba prepoznati i jednostavno prihvatiti. Nedavno sam negde pročitala: «*Najbolji put ka dobrom raspoloženju i najveći popravljivač raspoloženja je planinarenje. Već sa prve uzvišice svet izgleda drugačije. Mnogi problemi odjednom izgledaju sasvim mali, a širina otvara duh za nove perspektive*». Pa eto, dovoljno je popeti se i na prvu uzvišicu, zar ne? To svako, ali baš svako može...

Krenuli smo u četvrtak uveče. Putovali noću i sve vreme nas je pratila kiša. Negde pred zoru, prošli smo kanjonom Pive koji nas je zasenio svojom lepotom i veličanstvenošću. Jutro koje se budi u kanjonu, prozračna, tanka magla koja ga lepršavo obavija, četinari koji se pomalaju na liticama dubokog kanjona. Trljamo oči, i onako bunovni, ne verujemo...ne verujemo da tako nešto lepo postoji. Ne zaustavljamo se, žurimo dalje, i bezbedno stižemo na Ostrog negde oko 9 sati. Bio je petak, radni dan, tako da nije bilo preterane gužve. U tišini manastira uklesanog u stenu, svako sa svojim mislima, molitvom, svećom...

Ostrog u magli

Zatim smo otišli do Nikšića, prošetali se gradom i oko 16 sati nastavili ka Vučju, smeštenom na starom putu između Nikšića i Šavnika.

Motel Vučje

Na 1370 metara nadmorske visine, nalazi se lep kompleks od više objekata: motel, restoran, a napravljeni su i skijaški tereni. U okviru motela postoji i planinarski smeštaj, a to je velika soba sa ležajevima na sprat. Sve je čisto, uredno, sa kupatilima na spratovima. Kako je bilo rano popodne, brzo smo se spremili za jednu kratku šetnju i uputili ka obližnjem, ali najvišem vrhu Vučja (Dažnik, 1625m). Staza je markirana i «posuta» šumskim jagodama. Više smo se saginjali, brali ih i jeli, nego što smo hodali, ali pošto je vrh na sat vremena od motela, nismo žurili. Pri usponu nas je ipak uhvatio kratak pljusak. Brzo je stao, tako da smo sa vrha opet mogli da vidimo nekoliko planina i nikšićka jezera. Povratak u motel, večera i sušenje mokrih cipela, čarapa i kabanica pored kamina! Da...pravog kamina u kome je drvo prijatno pucketalo, a toplota se širila celom prostorijom, blago nas grejala i lagano uspavljivala. Smestili smo se u naše udobne krevete i čistu posteljinu i utonuli u san...

Subota. Odmorni i raspoloženi, ušli smo u naš kombi, a još raspoloženi, naš već čuveni vozač Neša, nagazio je na gas i putešestvije je započelo...Krenuli smo sa Vučja u 6 ujutru, prošli kroz Nikšić i stigli do Morakova (900m), malog mesta u podnožju Maganika. Tu se završava asfalt, ali se nastavlja makadamski put, za koji smo mislili da ćemo bar jednim njegovim delom proći. I tako, krenusmo dalje minibusom. Put se polako penje kroz šumu, truckamo se po makadamu, uglavnom je podnošljivo za vozača Nešu, njegov minibus, a i za nas. Vešto izbegava delove puta koje je odnela voda... - Hoćemo još malo napred?, pita Neša. - Hajde, još malo..., kaže vođa. Penjemo se i penjemo...1000 metara nadmorske, pa haj'mo još malo...1200 metara nadmorske...Minibus brekće, al' ne da se. Neša majstorski „mota“ po krivinama i makadamu. - Hoćemo još malo? Hajde, još malo...1400 metara nadmorske...Smeh u autobusu...Neša to tako vešto izvodi. Ako ovako nastavi, eto nas i minibusu na vrhu Maganika, šalimo se mi.

Najzad, stižemo do katuna Rakočica (1500 metara).

Ponosni Neša (u svetlo plavoj trenerci) i njegov minibus na 1500 metara

Ponosni Neša izlazi iz svog minibusa (kome je ovo verovatno najviša dostignuta visina, i Neši i busu!) i pravimo zajedničku fotografiju. Dočekuje nas sunce. Tu doručujemo i čekamo još jednog planinara koji treba da nam se pridruži. Odjednom, gusta magla obavija nas sa svih strana i u tom momentu, teško je orjentisati se. Posebno što u nastavku puta, ka podnožju Maganika, ima bezbroj malih puteva koji se račvaju, a nema nikakvih oznaka. U tom momentu, iz guste magle, brzinom munje, iz šume izroni mali, beli «fičko» i jedan mladić iskoči iz njega. Meštаниn, iz obližnjeg katuna Maganik, upravo onog ka kome treba da se uputimo. Snalažljivi vođa, sa kartom u rukama, bez reči objašnjenja, ulete u fička, mladić upali auto i nestadoše u magli...

Nije ih bilo nekoliko minuta, a onda...evo ih, ponovo izroniše iz te beline...

Vođa u fići

Zadovoljni vođa izlazi iz fiće

Vođa, sa zadovoljnim osmehom na usnama i kartama u rukama, izađe iz auta.

Mladić ga je odvezao nekoliko kilometara dalje i lepo mu objasnio kojim putićima stići do podnožja Maganika. U tom momentu, magla se polako razišla, a kako planinar koga smo čekali ipak nije stigao, sigurnim korakom krenuli smo dalje.

Delom putem, a delom kroz šumu, došli smo do katuna Maganik (1630m), koji se nalazi u samom podnožju istoimene planine.

Maganik i istoimeni katun u podnožju

A tamo...raštrkane kuće, veseli psići koji trčkaju na sve strane, lepi, višljasti konji, ljubazni domaćini iz katuna kojima je zaista nemoguće odoleti. Ulazimo u jedan...služe nas neverovatno ukusnim sirom, tu je i pogača, rakija, varenika. Pričamo, šalimo se...Stara baka merka ženski deo planinara, „baca oko“ na Vanju i već polako počinje «provodadžisanje». Smejemo se do suza.

No, moramo dalje. Maganik je tu ispred nas, pravi gorostas, surov, a lep, divlji, a pitom, tajanstven, a izazovan...Staza vodi uzbrdo, iznad katuna. Dolazimo do prevoja odakle se vidi deo kanjona Mrtvice i sela Velje Duboko.

Jedan deo strmog uspona

Od prevoja krećemo na jugoistok, a zatim, sa brda na brdo, sa stene na stenu, i na kraju, grebenom, stižemo na Međeđi vrh (2139m)

I pored Nešinog podviga minibusom, ipak smo se, zbog posebne konfiguracije terena, peli preko 1000 metara. Vreme je lepo, ima oblaka, ima sunca, vidljivost je solidna.

Na vrhu

Shvatamo koliko je veliki masiv Maganika u kome se zaista može doživeti prava priroda. Na sve strane uzdižu se šiljate stene, greben Babini zubi, ogromne površine kraša, sa velikim i neprohodnim pukotinama. Severni obronci Maganika, preko dugačkih grebena i zaravni, završavaju se u kanjonu reke Mrtvice i njenog gornjeg dela, gde su raštrkani zaseoci Velje Duboko. Sa vrha smo videli: Sinjajevinu, Dumitor, Komove, Prokletije..Dugo smo ostali tu. Zamišljeni i potpuno svesni veličanstvenosti prirode, a naše sićušnosti...I u tim momentima, opet sam razmišljala o životu, o tome kako se treba boriti za njega, kako ga treba udisati punim plućima, ne predavati se tako lako...O tome kako u svakom danu treba pronalaziti lepotu, prijatan trenutak, momenat sreće i sve to upijati, upijati iz sve snage...i posle dugo, dugo, živeti od toga.

Borovi i stene

Povratak je vodio drugom stazom, prilično strmom, niz padinu koja je sačinjena od velikog kamenjara i škrapa, iz čijih brojnih vrtača, ali i iz samih stena, rastu borovi, tj. munika – vrsta bora koji je izuzetno cenjen za stolarske i tesarske radove. Svaka pukotina i svaka udolina u kojoj se nalazila zemlja, predstavljale su pravu oazu iz koje su nicali borovi. Bili smo fascinirani prizorima. Slikali smo i slikali...

I najzad, stižemo opet u katun Maganik, ali nas sada drugi ljubazni domaćini zovu na njihovo ognjište. Dečko koji je vozio onog čuvenog fiću, definitivno je «bacio oko» na našu Vanju, a ona, onako slatka, vesela i nasmejana, sa zadovoljstvom je svima nama na malom ognjištu u katunu kuvala kafe...

Vredna Vanja

Da se pokaže, šalili smo se. I sve više i više osvajala srce buduće svekrve, a mi smo je već skoro definitivno tu ostavljali, sa obećanjem da ćemo je posećivati svakog leta! Posle zaista srdačnog razgovora sa domaćinima, morali smo dalje. Vanju, ipak, nismo ostavili... Već je bilo kasno popodne, a tek tada je sunce konačno zasijalo u punom sjaju, nebo postalo plavo, a ceo taj predeo odjednom je dobio mnogo lepšu i uzbudljiviju boju. Brzo smo stigli do našeg kombija, i drugim putem, pored rudnika boksita i Nikšićke Župe, vratili smo se na Vučje. Uveče nam je Vlatko, naš vodič kroz Nevidio, pustio video projekciju prolaska kroz kanjon. Sa zanimanjem smo je odgledali.

U nedelju smo krenuli sa Vučja oko 8 sati. Preko Šavnika, minibusom smo došli do mesta Komarnica, ispred samog ulaska u kanjon Nevidio, koji predstavlja ujedno i najuži deo toka reke Komarnice koja ga je usekla između obronaka Durmitora i Vojnika. Dugačak je oko 3 i po km, i poslednji je osvojen kanjon u Evropi.

U kanjonu

Ekipa za Nevidio

Sedmero planinara (od toga dve devojke), sa vodičem Vlatkom, obučeni u neoprenska odela, čizme i rukavice, sa kacigama na glavi, užadima, pojasevima i karabinjerima, hrabro su zagazili u taj čudesan lavirint stena, kamenja, vodopada, bukova...

Ispratili smo ih do samog ulaza u kanjon, koji takodje izgleda fascinantno, mahnuli im i njihova avantura je započela... "Početak neviđenog", kako je neko negde napisao. Posle 100 metara, povratka nazad nema. Temperatura vode je 6 stepeni. Visoke litice kanjona (na nekim mestima i preko 300 metara) ponegde se skoro spajaju i ne vidi se nebo. Ogromne kamene gromade, zaglavljene između stena, kao kamene nadstrešnice lebde iznad kanjona. Počinju prepreke: vodopadi, vertikalne stene, tesnaci, penušavi bukovi, kamene figure.

Nailaze na stene visoke od 2 do 6 metara, sa kojih treba skočiti u vodu, ali dobro paziti gde, jer druge stene opasno vire ispod vode i prete.

Stene ispod vode nisu klizave, ali kamenje iznad vode, zbog velike vlage u kanjonu, veoma je glatko, klizavo i zaista opasno. Neke stene su i oštre, a na pojedinim mestima se i odronjavaju. Pri spuštanju kroz jedan vodopad (Kapija kamikaza), Dragan nezgodno doskače u vodu i povredjuje nogu. Jelena dolazi do stene sa koje ne sme da skoči. Svi skaču. Ona ostaje poslednja. Bodre je iz vode: «Skoči, Jelena, skoči!» Ona, koja se plašila da skoči i u bazen, odjednom se nalazi pred ovakvim izazovom. Nečka se, plaši, koleba...No, ipak, skuplja hrabrost i skače..i srećna je! Uspela je, probila je led! Svaki njen sledeći skok (a bilo ih je desetak) bio je uspešan! Adrenalin je na vrhuncu.

U kanjonu

Na nekim mestima nema skakanja, već se razvlači alpinističko uže i kače pojasevi i tako, jedan po jedan, prelaze sa jedne strane stene na drugu. Voda hući i survava se ispod njih...Prolaze i kroz najuži deo kanjona, širok svega pola metra. Maksimalna širina iznosi oko pet metara. Na momente izlaze na obalu, gde je to moguće, kako bi se malo osušili i ogrejali, a onda opet povratak u hladnu i penušavu vodu kanjona...Već negde pred kraj, i pored dobrih neoprenskih odela, hladnoća se polako uvlači u svakog od njih...Još malo, još jedna prepreka, jedan skok, i kraj...Cela avantura kroz sam kanjon trajala je nešto više od tri sata. Izlazak iz kanjona vodi strmom i uskom stazom do njegovog vrha, tj. oboda, pri čemu teba savladati 300 metara nadmorske visine. Još malo putem, i eto ih...Mi, ispred ulaza, nestrpljivo smo ih čekali. Malo smo se šetali po okolini, Rada je otišla do samog ulaza u divan kanjon gornje Komarnice i zavrila u tu takođe neviđenu lepotu. Jelena, Lola, Dragan, Milan, Slavko, Radovan, naš vođa i Vlatko, nasmejani, mahali su nam, dok su se spuštali sa puta i približavali nam se. Sačekali smo ih i čestitali od sveg srca. Draganu je noga otekla, ali je stoički izdržao ceo put. Srećom, nije bilo nikakvog preloma, već samo uganuće. Vlatko mi je u prolazu rekao da je veoma zadovoljan grupom i da su svi pokazali izuzetnu ozbiljnost, veštinu i hrabrost. Ja nisam kročila u kanjon, ali sam pažljivo slušala svakog od njih i sabirala utiske. Po njima, to je zaista istinska avantura koja se doživi samo jednom i nikada ne zaboravlja. U tom kanjonu, savladate sve svoje strahove, prevazidjete nedoumice da vi to nećete moći, dokažete sebi sopstvenu snalažljivost, hrabrost, spretnost, i na kraju ste, zbog svega toga, srećni i prosto blaženi. Bar tako su meni izgledala njihova lica kada smo se udobno smetili u bus. Naročito Jelenino i Lolino. Zračile su od zadovoljstva i bila je milina gledati ih. A opet, sa druge strane, to je avantura koja ipak zahteva izuzetan oprez, izdržljivost u hladnoj vodi, veštinu prilikom skokova sa visokih stena, određenu fizičku i psihičku spremnost...i naravno, pažljivo slušanje i upijanje svake reči i saveta vodiča kroz kanjon.

Kiša je počela da pada u momentu kada smo ušli u minibus i krenuli kući. I opet, svako u svojim mislima. Očarani lepotom Maganika i njegovim živopisnim katunima, opčinjeni (blaženi) neviđenim – kanjonom Nevidio, smireni i utešeni zbog molitvi za sve naše žive i mrtve, pod svodovima manastira Ostrog. Sa ogromnom tugom u srcu, a „spolja“ veseli i raspevani, da bi se bar na trenutak zaboravila patnja zbog jednog mladog života koji se gasi, i koja je, hteli to mi ili ne, ipak sastavni deo ovog našeg, jednog, jedinog života koji upravo zbog svega ovoga o čemu pišem, treba udisati punim plućima i ne predavati se...nikako.

Neka mi oprostite i ne zamere oni koji će, možda, čitajući ovaj tekst, pomisliti da sam u nekim momentima unela previše ličnog u sve ovo. Ali, ponavljam još jednom. To je ŽIVOT, neprestano smenjivanje lepih i tužnih trenutaka... prosto kao talasi, veći ili manji... pa se boriš svom svojom snagom sa onim velikim, a uljuljuješ se, lepo ti je i srećan si dok te nose oni mali...

ZA BILJANU...DA SE NE PREDÁ

Zbog ekskluzivnosti kanjona Nevideo i prvog prolaska grupe planinara iz Pobeđe, ukoliko bude bilo tehničkih mogućnosti na sajtu i dobre volje urednika, kada nam stigne CD sa slikama koje je uradio vodič Vlatko, objavićemo nekoliko.

Izveštaj: Marija Petrović, PD Pobeđa,

Fotografije: Marija Petrović, Slavko Šmit, Celtis, Sombor

Vođa puta: [Milan Lončar](#), PD Pobeđa